

R O M Â N I A
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Scrisoare deschisă a președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție

Stimați concetățeni,

Onorați reprezentanți ai instituțiilor de media,

Dragi colegi,

După cum deja cunoașteți, am convocat pentru astăzi o ședință a Secțiilor Unite din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, care vor analiza dacă există sau nu temeiuri pentru sesizarea Curții Constituționale cu privire la propunerea legislativă adoptată ieri de către Parlamentul României, privind eliminarea a aproximativ 5% din numărul așa-numitelor "pensii speciale", numărul pensiilor de serviciu aparținând personalului instanțelor și parchetelor reprezentând aproximativ 3% din total. Prin urmare, înainte de decizia Secțiilor Unite, nu voi face referiri la fondul acestei chestiuni în afara aspectelor de mai jos, care au fost deja ridicate în spațiul public.

Am simțit însă nevoia, în calitate de reprezentant al autorității judecătorești, să fac următoarele precizări:

Decizia luată ieri de Parlamentul României a fost pentru mine, ca judecător și cetățean, tristă și, aș spune, stupefiantă. Tristă, pentru că a fost luată într-o modalitate care ridică mari întrebări cu privire la previzibilitatea legii în ceea ce privește reglementarea statutului unor profesii care presupun dedicație și privațiuni pentru servirea interesului public – magistrații, personalul aeronautic, diplomații, grefierii etc. – și pentru că pare să fi fost luată, cel puțin în cazul magistraților, cu ignorarea flagrantă, chiar premeditată, a jurisprudenței anterioare pe această temă a Curții Constituționale. Nu cred că am mai avut o astfel de situație în România, mai ales că hotărârea a fost luată practic în condiții de cvasi-unanimitate, o clasă politică altminteri prin definiție divizată găsind se pare una dintre puținele linii comune în afectarea pe termen lung a însăși stabilității sistemului judiciar.

Stupefiantă - nu prin rezultatul final, care era previzibil din declarațiile publice, ci prin modalitatea concretă în care a fost luată, cu ignorarea completă a principiului cooperării loiale între autoritățile statului, cu ignorarea argumentelor aduse din interiorul sistemului judiciar – de instituțiile reprezentative, de asociațiile profesionale, de adunările generale -, dar, mai ales, prin încurajarea unui curent social negativ la nivelul opiniei publice în special împotriva magistraților, deși rezultatele acestui demers se vor reflecta negativ tocmai asupra serviciului public al justiției, la care apelează anual milioane de cetățeni.

Ca judecători suntem educați să ne inhibăm partea emoțională, în special în comunicarea publică. Însă nu trăim închiși în sediul Înaltei Curți de Casație și Justiție, facem parte din societate și cunoaștem că opinia majoritară a cetățenilor la acest moment este în mod vehement împotriva pensiilor de

serviciu. De asemenea, nu îmi voi permite niciodată să spun într-o țară democratică că societatea greșește sau că opinia poporului român poate fi ignorată.

Pot spune însă cu toată responsabilitatea că ea este bazată în mare parte pe împrejurarea că de o lungă perioadă de timp celelalte puteri ale statului tratează justiția, de multe ori, în cel mai bun caz ca pe o „Cenușăreasă”, iar, în cel mai rău caz, ca pe o ramură a puterii de stat de rangul doi, care trebuie pusă la locul ei, pentru a nu „deranja” celelalte puteri ale statului.

Sunt de acord, a venit timpul să punem justiția la locul ei, respectiv pe o poziție de egalitate și de echilibru în raport cu Executivul și Legislativul în arhitectura instituțională a României. Aceasta nu înseamnă să tolerăm deficiențele sistemului judiciar, de care și noi suntem conștienți și facem tot ceea ce este posibil pentru a le remedia într-un termen cât mai scurt; dimpotrivă, poate însemna să tratezi cu exigență calitatea serviciului public al justiției, dar trebuie să faci acest lucru asigurându-i resursele necesare pentru a se putea reforma și pentru a se putea dezvolta, inclusiv o finanțare corespunzătoare.

Mai pot spune că atitudinea negativă a publicului față de justiție în chestiunea pensiilor de serviciu mai are la bază, în mod justificat, gravele excese semnalate în acest domeniu în cazuri particulare. Țin însă să amintesc că marea majoritate a acestor excese au ca sursă imperfecțiuni legislative pe care nu autoritatea judecătorească le-a introdus și pe care nu autoritatea judecătorească nu le-a corectat timp de ani de zile, preferând să le ignore. Aceste excese trebuie corectate, cu fermitate. După cum trebuie remediate și celelalte disfuncții existente la nivelul sistemului judiciar. Nu se poate însă atinge un astfel de rezultat afectând cea mai importantă resursă de care beneficiază orice sistem judiciar, respectiv cea umană.

În sfârșit, pot spune că nu mulți s-au gândit la acest moment la consecințele pe termen lung ale unei astfel de măsuri. Nu s-au gândit în mod cert la cât de greu ne va fi pe viitor să mai atragem cei mai buni tineri juriști spre profesia noastră, nu s-au gândit la ce înseamnă să demotivezi judecătorii, în condițiile unui sistem care deja este caracterizat de supraîncărcare, de inflație legislativă și de practică neunitară, și în mod cert nu s-au gândit cât de apărat sau, dimpotrivă, cât de vulnerabil se va simți un cetățean într-un litigiu cu statul sau chiar cu un alt particular, după ce, poate chiar spre satisfacția lui inițială, a văzut cum statutul profesional al celor care sunt chemați să îl judece, în condiții de independență și de imparțialitate, a fost practic călcat în picioare.

Și mai îndrăznesc să spun că aceia care încurajează sau care cred că pot profita de pe urma creării unui conflict artificial între societate și autoritatea judecătorească pe tema pensiilor de serviciu – și mi-aș fi dorit, ca om, să nu trebuiască să menționez aici contrapunerea stupefiantă emisă în spațiul public între pensiile de serviciu și alocațiile de stat pentru copii – uită de faptul că aceste consecințe negative se vor răsfrânge asupra noastră, a tuturor, în primul rând în calitate de cetățeni.

Sunt datoare să o spun din nou – pensiile magistraților nu sunt ”pensii speciale” și nu sunt nici ”pensii nesimțite”. Excesele trebuie sancționate și corectate, însă pentru marea majoritate a colegilor mei pensiile de serviciu sunt o garanție a independenței, sunt un element care le permite să își îndeplinească funcțiunea socială. Pensiile de serviciu ale magistraților includ o componentă contributivă și o altă componentă compensatorie, aceasta din urmă reflectând tocmai incompatibilitățile și interdicțiile la care sunt supuși. În pofida legendei induse la nivelul percepției publice, pensiile de serviciu nu sunt o invenție românească, e suficient să ne uităm la situația din instituțiile Uniunii Europene și din majoritatea statelor membre. În pofida unei alte legende induse la nivelul percepției publice, nici salariile și nici pensiile magistraților nu sunt nici cele mai mari și nici ”nesimțite” și cred că e suficient ca oricine este interesat să verifice pe plan intern situația din alte instituții sau entități publice sau situația fie și numai din țările din regiune. Poate că media salariilor magistraților este într-adevăr semnificativ mai mare decât în alte domenii, dar aceasta reflectă doar faptul că toți judecătorii, de la Înalta Curte până la cea mai mică judecătorie, înfăptuiesc justiția, trebuie să rămână independenți și imparțiali și sunt supuși acelorași restricții și incompatibilități. Ca urmare, doar instanțele sunt ierarhizate, nu și judecătorii, astfel încât diferențele de salarizare pe parcursul carierei profesionale nu pot fi la fel de evidente ca în cazul altor profesii.

Remarc cu regret că, pe plan european, tendința judecătorilor este în prezent de a solicita creșterea vârstei până la care pot rămâne în profesie, în timp ce pe plan intern posibilitatea ieșirii la pensie reprezintă pentru mulți colegi obiectivul, speranța, care îi ajută să continue. E bine ca întotdeauna să îți verifici informațiile din surse independente, așa că le voi adresa jurnaliștilor care s-au ocupat de sistemul judiciar de o lungă perioadă de timp și care îl cunosc îndeaproape să se pronunțe asupra cauzelor unei astfel de discrepanțe. Oare nu provine ea tocmai din condițiile în care i se cere să funcționeze justiției din România? Oare nu are drept cauză tocmai nenumăratele privațiuni și riscuri din care este compusă viața profesională a magistraților români?

Aud foarte des în ultima vreme afirmația că sistemul judiciar ne costă prea mult – salariile și pensiile magistraților sunt „nesimțite”, „în fond nu îi obligă nimeni să fie judecători”, grefierii au „pretenții absurde” etc. Cu privire la toate acestea pot doar reaminti că un sistem judiciar corect, eficient și rapid este, pentru o țară, din punct de vedere economic, echivalentul unei rețele de autostrăzi. Fără a se înțelege de aici că s-ar putea vreodată renunța la una în favoarea celeilalte. Întrebați orice antreprenor care sunt condițiile realizării unei investiții și nu cred că nu va menționa infrastructura, o legislație previzibilă și stabilă și un sistem judiciar eficient și rapid pentru soluționarea eventualelor litigii. Cred că puteți trage singuri concluziile în privința tuturor celor trei elemente, v-aș invita însă să ne gândim uneori nu cât ne costă o justiție eficientă, ci cât ne costă, ca țară, dacă nu o avem.

Aș dori să îmi exprim aprecierea pentru aceia care și-au menținut în această perioadă mintea limpede și deschisă. Împrejurarea că s-au ridicat voci remarcabile, din afara sistemului judiciar, aparținând unor avocați, membri ai altor profesii juridice, profesori universitari, analiști, jurnaliști, economiști, reprezentanți ai societății civile, de toate orientările, care au semnalat riscurile unui demers ca acela de ieri a fost una dintre puținele satisfacții ale acestei perioade. Le mulțumesc și vreau să îi asigur că nu așteptăm nimic altceva decât obiectivitate în analiza serviciului public al justiției.

Doresc să transmit tuturor colegilor mei judecători un mesaj de solidaritate și de unitate. Știu cu ce probleme se confruntă, știu că preocuparea lor constantă este cum să își exercite mai bine profesia și să își administreze mai bine dosarele, iar evenimentele recente nu au făcut decât să le deturneze atenția și să le complice o activitate profesională deja dificilă. Iar, ca judecători, nu uităm că în spatele fiecărui dosar se află oameni care își așteaptă dreptatea. Îi asigur că voi face tot ce este posibil pentru a le garanta posibilitatea de a se apleca în liniște asupra cazurilor pe care le au de rezolvat, fără a fi nevoiți să reacționeze la astfel de evenimente, care ar trebui să rămână exterioare profesiei noastre. O voi face mai des și mai ferm.

Însă o spun public, deși deja efortul lor profesional este remarcabil, va trebui să îl sporim. Deși inflația și instabilitatea legislativă, care s-au transpus în ineficiența mecanismelor de soluționare alternativă a litigiilor, în supraîncărcare, în practică neunitară ne ridică probleme serioase, trebuie să creștem permanent calitatea activității noastre. Deși rămânem fiecare dintre noi singuri cu conștiința noastră în aplicarea legii, trebuie ca, prin pregătire profesională și deschidere spre dialog, să o aplicăm într-o modalitate unitară. Deși suntem un corp profesional de elită, trebuie să manifestăm mai multă fermitate față de aceia dintre noi, puțini la număr, care neglijează să își facă datoria. Și deși ne confruntăm cu provocările unei lumi noi – revoluția digitală, preocupările legate de schimbările climatice, schimbarea fundamentală a modalității și a vitezei cu care se stabilesc și se desfășoară raporturile comerciale etc. – trebuie să facem efortul de a fi întotdeauna pregătiți impecabil din punct de vedere profesional.

În general, indiferent de rezultatul final al demersului de ieri al Legislativului, nu este suficient să declarăm sau să demonstrăm la nivel teoretic că statutul nostru profesional trebuie protejat, ca o garanție a statului de drept, ci trebuie să câștigăm acceptarea acestei necesități la nivel social.

Trebuie să demonstrăm societății, zi după zi, de fiecare dată când ne îmbrăcăm roba, prin imparțialitate, curaj, decență, politețe, dedicație și pregătire profesională, că merităm respectul ei și acest statut, inclusiv în ceea ce privește pensiile de serviciu.

Este singura garanție reală și durabilă pentru ca astfel de demersuri să nu se repete. Trebuie să continuăm să facem justiție, să o facem bine și să arătăm cetățenilor că îi respectăm și că ne respectăm profesia.

În final, câteva cifre – nu am pretenția că sunt riguros exacte, sunt bazate parțial pe ce am identificat în presă – , însă cred că proporțiile sunt cele relevante:

- Numărul pensiilor de serviciu ale magistraților aflate în plată – 3800-4000. Cele ale grefierilor – aproximativ 1800-2000. Numărul pensiilor așa-zis-”speciale” care vor rămâne în plată și în condițiile intrării în vigoare a propunerii legislative adoptate ieri de Parlament – aproximativ 170.000¹.
- Volumul total de activitate al instanțelor judecătorești în 2018, pentru că sunt ultimele date statistice disponibile public, - 2.946.106 de dosare. Calculați dumneavoastră câte milioane de oameni se află în spatele acestora și apelează anual la serviciul public al justiției.
- Încărcătura medie de dosare per judecător în 2018- 1129 cauze/judecător la judecătorii, 655 la tribunale, 586 la curțile de apel, 1152 de cauze/judecător² la nivelul instanței supreme.

Cred că sunt inutile alte comentarii.

Vă mulțumesc tuturor pentru răbdarea de a lectura aceste rânduri.

Judecător Corina-Alina Corbu

Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție

București, 29.01.2020

---

¹ https://economie.hotnews.ro/stiri-finante_banci-23263013-cate-pensii-speciale-sunt-romania-cat-platit-pen-tru-ele-anul-trecut.htm

² CSM-Raportul privind starea justiției în anul 2018. <https://www.csm1909.ro/267/3570/Rapoarte-privind-starea-justi%C5%A3iei>